

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

25.06.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У МКСК обговорили з європейськими партнерами протидію незаконному вивезенню українських культурних цінностей. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 25 черв. Україна зробила мистецький подарунок Раді Європи до 30-річчя свого членства. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Музика, ярмарок та збір: у столиці відзначають День кримськотатарського прапора. – Катаєва М.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Києві відкрили інсталяцію «Тіні присутності», присвячену зниклим безвісти. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 24 черв. На Володимирській гірці встановили інсталяцію, присвячену зниклим безвісти. – Гуржий В.](#)

Мовні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 черв. Мовний омбудсмен: рішення РФ про заборону вивчення української в школах на ТОТ – це черговий прояв політики лінгвоциду. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 черв. Ліна Костенко долучилася до відкритого звернення до влади щодо перепризначення Кременя на посаду мовного омбудсмена. – Інф.](#)

Театр

[Укрінформ. – 2025. – 24 черв. Актори Донецького театру покажуть виставу «Маріупольська драма» у Гаазі і Берліні. – Інф.](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. «Різдво Нескорених»: зірки та захисники об'єднуються у новій «Території Різдва» 2025! – Інф.](#)

[Фокус. – 2025. – 25 черв. «Проігноровані»: скандал із використанням «Кварталом 95» без дозволу пісні гурту ZWYNTAR отримав продовження. – Семеренко І.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2025. – 24 черв. XII «Чілдрен Кінофест» оголосив переможців. –](#)

Інф.

NV. – 2025. – 24 черв. Оголошені переможці фестивалю Миколайчук OPEN 2025 у Чернівцях. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 24 черв. Кінофестиваль «Миколайчук Open» оголосив переможців. – Гриненко В.

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Варшаві покажуть фільм «Сентиментальна подорож до планети Параджанова». – Інф.

NV. – 2025. – 24 черв. До купальських свят. Вийшов перший тизер українського романтичного фентезі «Мавка. Справжній міф». – Інф.

Література

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. Мартин Якуб, письменник, волонтер, військовослужбовець: «Людство має перемогти в конкуренції зі штучним інтелектом». – Чириця І.

NV. – 2025. – 24 черв. Український комікс «Коротка історія довгої війни» вийде у найбільшому видавництві світу Penguin Random House. – Інф.

NV. – 2025. – 24 черв. Із передмовами Залужного і Ліни Костенко. Вийшла збірка загиблого на війні захисника та поета Максима Ємця. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 25 черв. Все так, як він хотів: Оксана Рубаняк видала збірку віршів та роздумів полеглого захисника Максима Ємця. – Інф.

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Фіксувати, щоб пам'ятати: у столичному музеї відбулася зустріч з воєнним фотографом Іваном Любиш-Кірдеєм. – Асадчева Т.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Прокуратура через суд вимагає привести пам'ятку архітектури «Магазин Миколи Демидова» на Подолі до належного стану. – Катаєва М.

Україна молода. – 2025. – 25 черв. Копія для порятунку оригіналу. Митці відновили мозаїчне панно «Боривітер» Алли Горської з Маріуполя. – Мазуркова О.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 черв. Фармкомпанія «Інтерхім» підтримала ініціативу з відтворення маріупольського панно Алли Горської «Боривітер». – Інф.

Бібліотечна справа. Промоція читання

Український тиждень. – 2025. – 24 черв. У світі дедалі популярнішою стає книготерапія. – Нестелєв М.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Таллінні фотовиставкою та літературно-музичним вечором вшанували пам'ять Олени Пчілки. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. В Анкарі стартує новий міжнародний проєкт для культурного обміну. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 24 черв. Визнання навіть серед ворогів: окупанти відкрили проти Жадана кримінальну справу. – Думан В.; Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Окупанти оголосили в розшук українського письменника Сергія Жадана. – Божок С.; NV. – 2025. – 24 черв. «Люблю свою роботу». Російські окупанти відкрили кримінальну справу проти Сергія Жадана. – Інф.; Фокус. – 2025. – 24 черв. «Натхненник збройних формувань»: у РФ порушили кримінальну справу проти Сергія Жадана. – Ханас О.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У МКСК обговорили з європейськими партнерами протидію незаконному вивезенню українських культурних цінностей. – Інф.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій з європейської інтеграції Андрій Наджос і консультант з питань міжнародних злочинів проти культурної спадщини Консультативної місії ЄС (КМЄС) Ян Брандергорст 24 червня обговорили спільні кроки з протидії незаконному переміщенню культурних цінностей з тимчасово захоплених територій України. Про це повідомило Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. Йшлося також про організацію в столиці України тематичного семінару, присвяченого протидії злочинам проти української культурної спадщини, що вчиняються на ТОТ. Окрему увагу планується зосередити на захисті музейних колекцій, які опинилися під загрозою внаслідок дій Росії. Представники КМЄС наголосили на важливості обміну досвідом. На їхнє переконання, така ініціатива сприятиме посиленню взаємодії між органами влади у сферах культури і безпеки та формуванню стійкої системи реагування на загрози культурній спадщині. У МКСК зазначили, що зустріч стала черговим кроком у рамках поглибленої співпраці між Міністерством культури та стратегічних комунікацій України і КМЄС, яка триває з травня 2025 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007937-u-mksk-obgovorili-z-evropejskimi-partnerami-protidiu-nezakonnomu-vivezennu-ukrainskih-kulturnih-cinnostej.html>

Укрінформ. – 2025. – 25 черв. Україна зробила мистецький подарунок Раді Європи до 30-річчя свого членства. – Інф.

На відзначення 30-ї річниці членства в Раді Європи Україна зробила мистецький подарунок організації – у Палаці Європи з'явився мурал «Оптимізм», створений харківським митцем Романом Мініним. Стіну з українським подарунком урочисто відкрили Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе та голова Представництва України в Раді Європи Борис Тарасюк. Він зауважив, що, хоч би як не було важко говорити про надію в час війни, але потрібно це робити для дітей, для України та майбутнього всієї Європи. У відкритті муралу взяли участь діти, що навчаються в українській школі Страсбурга. Головне слово артоб'єкта на одній з внутрішніх стін Палацу Європи за задумом автора передає віру людства в краще, попри важкі часи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007965-ukraina-zrobila-misteckij-podarunok-radi-evropi-do-30ricca-svogo-clenstva.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Музика, ярмарок та збір: у столиці відзначать День кримськотатарського прапора. – Катаєва М.

День кримськотатарського прапора – Qırımtatar bayraq künü – кримські татари відзначають 26 червня вже протягом п'ятнадцяти років. Зустріч з нагоди

свята відбудеться в саду кіностудії ім. Олександра Довженка у Києві. У програмі: музика та виступи від Шевкета Зморки, Ділявера Османа та Ернеса Османа; танці та співи від Ісмаїла Курт-Умера, Емілії Бодурової та Мер'єм Мамбетової; dj-set, натхнений кримськотатарською музикою від Reshat_brat; лекція про історію кримськотатарського прапора від Гульнари Абдулаєвої; ярмарок кримськотатарських майстрів тощо. Під час святкування буде проведено аукціон та розіграш на підтримку збору Кримського фронту для ЗСУ. Захід організований Меджлісом кримськотатарського народу, ініціативою Qadın divanı, ДП «Кримський дім», Q-HUB, за підтримки Фонду Національного добробуту Криму, Кримського фронту, Shum, CrimeaVox, «Суспільне Крим», Qırım Media, мережі ресторанів Musafir та Кіностудії ім. Олександра Довженка. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114103/>

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Києві відкрили інсталяцію «Тіні присутності», присвячену зниклим безвісти. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 24 черв. На Володимирській гірці встановили інсталяцію, присвячену зниклим безвісти. – Гуржий В.

У столиці на Володимирській гірці 24 червня відбулася церемонія відкриття інсталяції «Тіні присутності», присвяченій безвісти зниклим людям. На ній були присутні родичі безвісти зниклих осіб та військові. Сама інсталяція складається з п'яти металевих плоских фігур-силуетів людей – жінки похилого віку, дорослих чоловіка і жінки, підлітка і хлопчика – які виглядають так, ніби вони і залишилися лише їхня тінь. Ідея цієї інсталяції полягає у тому, що кожна з цих фігур – це історії людей, які ще не було дописано. Заступник міністра внутрішніх справ України Леонід Тимченко поінформував, що відповідно до Реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, на сьогодні зниклими безвісти вважаються понад 70 тисяч осіб. Інсталяція створена за підтримки програми «Партнерство за сильну Україну», яка фінансується урядами Великої Британії, Естонії, Канади, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії та Швеції. Вона буде доступною для перегляду упродовж трьох тижнів, починаючи з 24 червня, а потім її заберуть для показу на інші заходи, у тому числі міжнародні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4007770-u-kievi-vidkrili-instalaciю-tini-prisutnosti-prisvacenu-zniklim-bezvisti.html>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/364119-u-kievi-vstanovili-instalyatsiyu-prisvyachenu-zniklim-bezvisti-nbsp>

Мовні питання

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 черв. Мовний омбудсмен: рішення РФ про заборону вивчення української в школах на ТОТ – це черговий прояв політики лінгвоциду. – Інф.

Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень заявляє, що рішення Росії про заборону вивчення української мови в школах на тимчасово окупованих територіях України є черговим проявом політики лінгвоциду.

«Цілеспрямована і системна дискримінація, переслідування та репресії проти громадян України за мовною ознакою є однією зі складових кремлівської політики геноциду українського народу», – йдеться в повідомленні мовного омбудсмена. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1082563.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 черв. Ліна Костенко долучилася до відкритого звернення до влади щодо перепризначення Кременя на посаду мовного омбудсмена. – Інф.

Письменниця Ліна Костенко та її донька, завідувачка кафедри україністики Римського університету «Sapienza» Оксана Пахльовська долучили свої підписи до відкритого звернення понад 30-ти українських культурних та громадських діячів із закликом щодо повторного призначення Тараса Кременя на посаду Уповноваженого із захисту державної мови. Раніше, 19 червня діячі культури закликали владу призначити Тараса Кременя на посаду Уповноваженого із захисту державної мови на наступну каденцію. Серед підписантів – Сергій Жадан, Ада Роговцева, Юрій Андрухович, Ірма Вітовська, Юрій Щербак, Олесь Санін, Андрій Курков, Ярина Черногуз, Наталя Сумська, Анатолій Хостікоєв, Римма Зюбіна, Андрій Дончик, Ростислав Лужецький, Ігор Цветов, Богдан Струтинський, Михайло Сидоржевський та ін. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1082419.html>

Театр

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. Актори Донецького театру покажуть виставу «Маріупольська драма» у Гаазі і Берліні. – Інф.

Донецький академічний обласний театр планує наступного театрального сезону показати виставу «Маріупольська драма» у Гаазі, Берліні, Варшаві і Кракові. Про це з посиланням на директора – художнього керівника театру Геннадія Дибовського повідомили у Закарпатській ОВА. В основу вистави лягла трагедія в Маріуполі, де театр знищили російською авіабомбою. «Свідчення акторів після 50-годинного інтерв'ю через творче переосмислення й драматургію перетворилися спочатку на п'єсу, а потім уже разом з театром, акторами, режисурою, сценографією – на творчий проєкт – виставу-сторітелінг «Маріупольська драма». Цей проєкт – не просто творча подія, це важливий меседж усьому світу», – наголосив директор департаменту культури Закарпатської ОВА, заслужений артист України, режисер вистави Євген Тищук. Як відзначив драматург та автор літературного тексту вистави Олександр Гаврош, актори щоразу по-новому проживають «Маріупольську драму» – одну з перших і найвідоміших документальних вистав про війну в Україні. Також у Донецькому театрі підсумували попередній 147-й театральний сезон. Директор – художній керівник закладу відзначив, що сезон був одночасно складним і дуже яскравим. Відбулося п'ять прем'єр донецьких театралів, які отримали позитивні відгуки критиків. Сезон фінішує показами «Маріупольської драми» та прем'єрної вистави «Косметика ворога», які

відбудуться на сцені театру «Бавка» в Ужгороді 28 та 29 червня відповідно. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007889-aktori-doneckogo-teatru-pokazut-vistavu-mariupolska-drama-u-gaazi-i-berlini.html>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. «Різдво Нескорених»: зірки та захисники об'єднуються у новій «Території Різдва» 2025! – Інф.

Проект, ініційований Анжелікою Рудницькою та командою «Територія А» за підтримки Українського культурного фонду та «МХП – Громаді», обіцяє об'єднати українських зірок та захисників і захисниць для виконання маловідомих колядок та щедрівок у сучасному аранжуванні. Про під час пресконференції в Київінформ пресцентрі повідомили учасники заходу. Авторка проекту – Анжеліка Рудницька розповіла, що візуальним символом цьогорічного проекту стала її власна робота «Місячне коло». Народна артистка України Наталя Сумська, яка долучилася до проекту як амбасадорка, поділилася своїми враженнями. Важливість культурного спротиву та наповнення українського простору власним контентом підкреслив скрипаль, ветеран та амбасадор проекту Олександр Скрябін. Директор БФ «МХП – Громаді» Олександр Пахолюк розповів про мотивацію фонду підтримувати проект. В рамках пресконференції Анжеліка Рудницька анонсувала вихід вінілової платівки «Територія Різдва. Дух нескорених». А концерт-містерію на Святвечір у 2025 році можна буде побачити на її YouTube-каналі. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114142/>

Фокус. – 2025. – 25 черв. «Проігноровані»: скандал із використанням «Кварталом 95» без дозволу пісні гурту ZWYNTAR отримав продовження. – Семеренко І.

Український дарк-кантрі гурт ZWYNTAR пішов назустріч «Кварталу 95»: аби не доводити справу до суду на проєкт за використання пісні «Мексиканець» без дозволу на шоу, колектив звернувся до процедури медіації. Однак студія «Кварталу 95» відреагувала на їхні дії у межах процедури цілковитим ігноруванням: ані на електронні листи, ані на фізичні рекомендовані відповіді у гурті так і не отримали, йдеться у дописі ZWYNTAR у Facebook. «За порадою юристів, ми вирішили звернутися до такого сучасного та цивілізованого способу вирішення питання як медіація. Це різновид переговорів, під час яких сторони за професійної підтримки медіатора намагаються напрацювати взаємовигідне рішення для врегулювання суперечки», – розповіли у колективі. ZWYNTAR звернувся із цим до Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій. У такий спосіб гурт прагнув захистити авторські права на пісню, а також дати студії «Квартал 95» виявити готовність до ведення конструктивної бесіди та визнання відповідальності за скоєну помилку. Коли ж встановлені дедлайни закінчилися, то відомство спрямувало листа до колективу. У ньому йшлося про те, що до студії «Кварталу 95» були направлені фізичні рекомендовані та

електронні листи, спрямовані на «всі можливі юридичні адреси». Однак усі вони були «повністю проігноровані». Також не надійшло відповіді від представниці «Кварталу 95», з якою, за словами гурту, вони контактували ще у квітні. Колектив ZWYNTAR закликав представників студії вийти з ними на зв'язок якомога швидше. Скандал між «Кварталом 95» і гуртом ZWYNTAR прогрімів у травні, коли музична група звинуватила студію у використанні пісні «Мексиканець» без їхнього дозволу. Шоу, як з'ясувалося, використало композицію під час одного з номерів концерту «Єдиного кварталу» від 10 травня. Докладно:

<https://focus.ua/uk/culture/711595-proignorovani-skandal-iz-vikoristannyam-kvartalom-95-bez-dozvolu-pisni-gurtu-zwyntar-otrimav-prodovzhennya>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. XII «Чілдрен Кінофест» оголосив переможців. – Інф.

Понад 40 тисяч глядачів долучилися до безкоштовних показів у кінотеатрах і онлайн та обрали найкращу дитячу стрічку XII міжнародного кінофестивалю для дітей і підлітків «Чілдрен Кінофест», повідомило Державне агентство України з питань кіно. Глядацьку нагороду отримала італійсько-французька стрічка «Востаннє, коли ми були дітьми». Також у межах фестивалю відбувся Дитячий кіноконкурс. Професійне журі обрало 19 фіналістів та визначило переможців. Гран-прі отримала робота «Крила перемоги» (режисерки Варвара Васильєва, 9 років, Емма Іваночко, 9 років, Златослава Срібна, 10 років із міста Хотин Чернівецької області). Найкращим анімаційним фільмом у категорії 7–10 років стала «Чаклунка Меган та Зубастик» 10-річного режисера Романа Голенка із міста Дніпро. Найкращим анімаційним фільмом у категорії 11–14 років стала стрічка «В чому сенс життя» 13-річної режисерки Зоряни Зеленської з Києва. Найкращий ігровий фільм у категорії 11–14 років – «Шукачі метеоритів» 14-річної режисерки Олени Балацюк із Фастова Київської області. Приз глядацьких симпатій, який присуджується за результатом голосування глядачів, отримала анімація «В чому сенс життя» Зоряни Зеленської. Також Спілка кінокритиків України відзначила дипломом фільм «Кільцевий тролейбус» (режисерка Майя Захарова та учні курсу «Стоп-моушн» школи «Мистецький Мурашник», 9 років, Полтава) «За глибоку повагу до спадщини минулого та створення виразного кіновисловлювання, що перетворює звичне коло на космічну орбіту мрії». Найпопулярнішою стрічкою онлайн-кінотеатру стала «Пеппі Довгапанчоха». Фестиваль відбувся за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Партнерами фестивалю виступили посольство Іспанії в Україні, Goethe-Institut в Україні, посольство Словенії в Україні, Польський Інститут у Києві, посольство Швеції в Україні, Італійський інститут в Україні, посольство Норвегії в Україні, а також Французький інститут в Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007879-xii-cildren-kinofest-ogolosiv-peremozciv.html>

NV. – 2025. – 24 черв. Оголошені переможці фестивалю Миколайчук OPEN 2025 у Чернівцях. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 24 черв. Кінофестиваль «Миколайчук Open» оголосив переможців. – Гриненко В.

Фестиваль Миколайчук OPEN назвав лауреатів у національному короткометражному та міжнародному конкурсах і вручив традиційну нагороду «Залізний Миколайчук». Переможець національного конкурсу – «Останній (крайній) дубль», реж. Олег Кібальник. Це вже друга перемога режисера на фестивалі Миколайчук OPEN. Приз за найоригінальніше висловлювання New Vision Award – «Територія дитинства», реж. Марина Шкрабалюк. Фільм розповідає про 15-річного підлітка Женю, який допомагає молодшому брату шукати собаку, на обох чекають несподівані пригоди. Приз за найкращий сценарій – «Злочин актриси Мариськіної», реж. Дарина Долеско. Стрічка знята в жанрі сатири на український театр та становище акторів. Приз за найкращу режисуру – «Навчи нас літати», реж. Лілія Сивицька. Стрічка розповідає про молоду українську фотографку Марію, яка переосмислює своє призначення у воєнному Києві після деокупації Київщини. Приз від партнера – «Чорничне літо», режисерка Маша Кондакова. Стрічка розповідає про дівчину Ксюшу, яка збирає чорницю у лісі, що зазнав змін через війну. Переможцем міжнародного повнометражного конкурсу – «Хвилі», реж. Їржі Мадла. Це другий за зборами чеський фільм усіх часів та чеський кандидат на премію «Оскар». Друге місце (Спеціальна відзнака) – «Червоний шлях», реж. Лотфі Ашура. Це напружена драма, що розповідає про подію, яка шокувала Туніс у 2015-му році. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/festival-mikolaychuk-open-ogolosiv-peremozhciv-50524608.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/364091-kinofestival-nbsp-laquo-mikolaychuk-open-raquo-ogolosiv-peremozhciv>

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Варшаві покажуть фільм «Сентиментальна подорож до планети Параджанова». – Інф.

У Варшаві відбудеться показ фільму «Сентиментальна подорож до планети Параджанова». У повідомленні Державного агентства України з питань кіно зазначається, що це фільм-шана геніальному режисеру Сергію Параджанову, захоплива подорож у його світ. Стрічку особисто представить Пилип Ілленко, який є одним із її продюсерів. Стрічку «Сентиментальна подорож до планети Параджанова» створили режисер Тарас Томенко, оператор Юрій Дунай та художник-постановник Шевкет Сейдаметов. Продюсерами виступили Пилип Ілленко, Андрій Ризванюк, Лук'ян Галкін і Альона Голякова. Показ стрічки відбудеться 29 червня у Варшаві. Фільм демонструватиметься українською з англійськими субтитрами. Картиною «Сентиментальна подорож до планети Параджанова» кіноклуб Українського дому у Варшаві розпочинає новий проєкт «Кінокласики України». Перша ретроспектива присвячена творчості видатної української кінодинастії Ілленків. Найближчим часом у межах проєкту також відбудуться покази фільмів «Молитва за гетьмана Мазепу» (нова версія), «Легенда про княгиню Ольгу» режисера Юрія Ілленка і «Толока» режисера Михайла Ілленка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007809-u-varsavi-vidbudetsa-pokaz-filmu-sentimentalna-podoroz-do-planeti-paradzanova.html>

NV. – 2025. – 24 черв. До купальських свят. Вийшов перший тизер українського романтичного фентезі «Мавка. Справжній міф». – Інф.

Стрічка натхненна українською міфологією. Її тизер знімала команда фільму – режисерка Катя Царик та оператор Юрій Король. Автори тизеру показали деякі елементи зі стрічки – частину русалчиного костюму, над яким працює дизайнерка і стилістка Анна Осмехіна, засновниця популярного бренду TTSWTRS, а також магінчий мавчин шепіт. Мавку зіграє молода акторка Аріна Бочарова, для якої цей фільм стане дебютом у великому кіно. Зйомки фільму стартують вже цього липня, а в прокат фентезі вийде 1 березня 2026 року. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/mavka-spravzhniy-mif-viyshov-pershiy-tizer-ukrajinskogo-fentezi-video-50524692.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. Мартин Якуб, письменник, волонтер, військовослужбовець: «Людство має перемогти в конкуренції зі штучним інтелектом». – Чириця І.

Письменник та військовослужбовець Мартин Якуб під час відпустки презентує свій новий детективний роман «Гріх на душу». Перша відбулася у селі Неділище Житомирської області, де розгортаються події його книги. Видання пропонує інтерв'ю з Мартином Якубом, у якому він розповів про новий роман «Гріх на душу» – детективний; і чому обрав для себе саме цей жанр у літературі; про змагання зі штучним інтелектом і про те, яке має виграти людина; про роботу власного видавництва; про допомогу армії та письменницькі плани тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4007670-martin-akub-pismennik-volonter-vijskovosluzbovec.html>

NV. – 2025. – 24 черв. Український комікс «Коротка історія довгої війни» вийде у найбільшому видавництві світу Penguin Random House. – Інф.

Права на випуск графічної історії «Коротка історія довгої війни» авторки Маріам Найем і художників-ілюстраторів Юлії Вус та Івана Кипібіди придбало видавництво Penguin Random House. Книга вийде у видавництві Ten Speed Graphic, яке входить до складу видавничого конгломерату Penguin Random House, у січні 2026 року. Про це повідомили у видавництві «Видавництво», в якому книга побачила світ у 2025 році. Книга вийде англійською мовою у США, Великій Британії та Новій Зеландії. «Це безпрецедентний успіх для авторів Маріам Найем, Юлії Вус та Івана Кипібіди та Видавництва в нашій місії донести світові правду про нашу боротьбу з перших вуст. Також це другий випадок в усій історії українських коміксів, коли права на них куплені на американський ринок», – йдеться в дописі видавництва. Вони також повідомили, що видання вже встигло стати

бестселлером у Франції, де вже було продано два накладу у понад 10 тис. екземплярів. Наразі готуються видання у Фінляндії, Польщі, Німеччині, Чехії, Естонії та Данії. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/ukrajinskiy-komiks-korotka-istoriya-dovgoji-viyni-viye-u-vidavnictvi-penguin-random-house-foto-50524643.html>

NV. – 2025. – 24 черв. Із передмовами Залужного і Ліни Костенко. Вийшла збірка загиблого на війні захисника та поета Максима Ємця. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 25 черв. Все так, як він хотів: Оксана Рубаняк видала збірку віршів та роздумів полеглого захисника Максима Ємця. – Інф.

У видавництві «Фоліо» друком вийшла збірка загиблого поета та військового Максима «Єнота» Ємця «Наше ратне діло та роздуми про вічне». Про це повідомила наречена захисника, військова Оксана Рубаняк. До збірки Максима Ємця написали передмови Валерій Залужний, Ліна Костенко, Шаман (командир частини, в якій служив Максим), Оксана Рубаняк, Юрій Бутусов, Олександр Ярмач, Олександр Красовицький. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/kniga-zagiblogo-maksima-yenota-yemcya-viyshla-druk-50524697.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/vse-tak-iaak-vin-khotiv-oksana-rubaniak-vydala-zbirku-virshiv-ta-rozdumiv-polehloho-zakhysnyka-maksyma-iemtsia/>

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Фіксувати, щоб пам'ятати: у столичному музеї відбулася зустріч з воєнним фотографом Іваном Любиш-Кірдеєм. – Асадчева Т.

Нещодавно у Головному корпусі Національного музею історії України у Другій світовій війні відбулася публічна розмова з фотографом і воєнним кореспондентом Іваном Любишем-Кірдеєм. У серпні 2024 року, під час роботи в Краматорську, він зазнав тяжких поранень, проте попри все продовжує боротися й надалі фіксувати правду про війну. Зараз Іван перебуває на етапі реабілітації. Під час заходу він поділився історіями з передової, розповівши про виклики, що постають перед воєнними репортерами, про свій особистий шлях від поранення до відновлення, а також поділився своїм баченням майбутнього. Зустріч завершилася символічним жестом: Іван Любиш-Кірдей передав до музейної колекції об'єкти, розбитий під час обстрілу готелю «Сапфір», а також свої журналістські посвідчення часів АТО / ООС. Ці артефакти – свідчення не лише особистої історії, а й документ правди, за яку було заплачено дорогою ціною. Юрій Савчук, генеральний директор Музею війни, підкреслив неймовірну життєстійкість Івана Любиша-Кірдея. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114114/>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Прокуратура через суд вимагає привести пам'ятку архітектури «Магазин Миколи Демидова» на Подолі до

належного стану. – Катаєва М.

Подільська окружна прокуратура міста Києва звернулась з позовом до суду, в якому вимагає зобов'язати власника будівлі виконати умови охоронного договору та привести у належний стан пам'ятку архітектури місцевого значення – «Магазин Миколи Демидова», яка знаходиться на вул. Петра Сагайдачного, 16/5 у місті Києві. Будинок перебуває у незадовільному технічному стані, а власником протягом 17 років не вжито жодних заходів задля його збереження, що створює реальну загрозу втрати історико-культурної цінності будівлі, повідомляє пресслужба Київської міської прокуратури. «Магазин Миколи Демидова» є архітектурною пам'яткою місцевого значення, спорудженою у 1815 році. Будівля зведена в стилі класицизму, має історичне значення як частина старовинної міської садиби на Подолі. У прокуратурі підкреслили, що вживають заходи представницького характеру з метою забезпечення збереження культурної спадщини в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114109/>

Україна молода. – 2025. – 25 черв. Копія для порятунку оригіналу. Митці відновили мозаїчне панно «Боривітер» Алли Горської з Маріуполя. – Мазуркова О.

Улітку 1967 року команда з художників-монументалістів під проводом видатної мисткині та шістдесятниці Алли Горської виплекала мозаїчне панно «Боривітер» у Маріуполі. Мозаїка зазнала значних пошкоджень від російської агресії через 55 років після її створення. Сьогодні її доля залишається невідомою. Та Ярослава Гресь – співзасновниця агенції Ukraine WOW – разом із Юлією Соловей – другою співзасновницею агенції – розробила проєкт відновлення панно. Ідеєю прониклася співзасновниця ROZETKA Ірина Чечоткіна, і так почалася «подорож довжиною в пів року». Протягом трьох місяців 15 художників-монументалістів таємно збирали мозаїку в ангарі. І хоча наразі невідомо, в якому стані перебуває оригінал «Боривітра», його так чи інакше буде відновлено: «У межах проєкту ми створили другу копію мозаїки, яку розділили на 1 тис. 250 фрагментів. Ми пропонуємо українцям стати хранителями мозаїки, щоб одного дня допомогти відновити «Боривітер» у вільному українському Маріуполі», – додає Ярослава Гресь. Саме цю ініціативу підтримала ROZETKA та розмістила фрагменти, кожен розміром 10x10см і ціною в 1 тис. 750 грн, в себе на сайті. За лічені години всі частинки панно було розпродано. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3964/2006/190006/>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 черв. Фармкомпанія «Інтерхім» підтримала ініціативу з відтворення маріупольського панно Алли Горської «Боривітер». – Інф.

Фармацевтична компанія «Інтерхім» приєдналася до ініціативи «Боривітер. Відновлення» – арт-проєкту зі збереження культурної пам'яті, у рамках якого 15 митців відтворили ймовірно знищену російськими обстрілами

мозаїку шістдесятниці Алли Горської у Маріуполі. Символічна частинка нового панно, голова легендарного птаха, стала знаком участі «Інтерхіму» в ініціативі – компанія зберігатиме її як оберіг незламності та свободи. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1082680.html>

Бібліотечна справа. Промоція читання

Український тиждень. – 2025. – 24 черв. У світі дедалі популярнішою стає книготерапія. – Нестелєєв М.

«Ще в 2013 році вийшла книга Елли Бертгуд і С'юзан Елдеркін «Роман-ліки: від покинутості до безнадії: 751 книга для лікування ваших хвороб». У ній йдеться про те, що роман як жанр – це історія, яка передається від письменника до читача. Він пропонує відволіктися, розважитися, дає можливість розслабитися або зосередитися. Втім, він також може бути чимось потужнішим, наприклад, способом навчитися жити. Прочитаний у потрібну мить вашого життя, роман може буквально змінити його. Автори проаналізували дві тисячі років літератури в пошуках романів, які ефективно сприяють щастю, здоров'ю та розсудливості. За структурою це довідник, в якому читачі просто шукають свою недугу (агорафобію, нудьгу чи кризу середнього віку) і отримують роман для прочитання як антидот. Тож у цій книзі було визначено перші риси так званої бібліотерапії, яка не робить різниці між болем в тілі та болем у голові (або серці)... Книготерапія існує десь від часу виходу книги Елли Бертгуд і С'юзан Елдеркін, але тільки нещодавно вона стала справді популярною і професійною. Як повідомляє ВВС, у Великій Британії та інших країнах світу бібліотерапія – яка також включає рекомендації щодо нон-фікшену та селфгелпу – стрімко зростає в популярності як засіб покращення добробуту людей, допомоги у прийнятті складних життєвих рішень і навіть лікування певних психічних розладів. Хоча користь літератури для самодопомоги добре задокументована, прихильники художньої літератури або «творчої бібліотерапії» заявляють про аналогічні переваги. Вони стверджують, що занурення в багаті, вигадані світи, які часто відображають реальний життєвий досвід, може допомогти читачам впоратися з емоціями, знайти стратегії подолання труднощів або просто на мить відволіктися від повсякденних негараздів. Дослідники Джонатан Бейт і Ендрю Шуман стверджують, що занурення у велику літературу може «допомогти заспокоїти, відновити і оживити неспокійний розум – і може відіграти певну роль у знятті стресу і тривоги, а також інших неспокійних душевних станів». Враховуючи брак доступних послуг з охорони психічного здоров'я в багатьох країнах, ідея про те, що художня література може запропонувати підтримку, є важливою. З 2013 року британська некомерційна організація Reading Well укладає списки книг для людей з такими захворюваннями, як деменція або депресія. Ці списки відбираються та переглядаються експертами та людьми, які мають досвід життя з цими станами. Мета проекту – допомогти людям знайти справді корисні книги, особливо враховуючи величезну кількість книг про психічне здоров'я. Завдяки партнерству з місцевими бібліотеками в Англії та Уельсі, програма сприяла видачі понад 3,9 мільйона книг з моменту її заснування. Навіть деякі

британські заклади охорони здоров'я звернули увагу на бібліотерапію: у деяких випадках, наприклад, при розладах харчової поведінки, книги про селфгелп визнані терапевтичним інструментом у клінічних приписах... Джеймс Карні, фахівець з обчислювальної когнітивістики Лондонської міждисциплінарної школи, доводить, що просте дарування людям роману не матиме великого ефекту. Його дослідження показує, що роздуми над книгами після читання, особливо разом з іншими людьми, забезпечують набагато більший стимул для самопочуття. Обговорення літератури дає людям спосіб подумати про тривожні речі, які не впливають на їхнє самопочуття. Тим, хто хоче спробувати бібліотерапію самостійно, Карні рекомендує знайти читацький клуб. Хоча бібліотерапія не замінює інші методи лікування, у поєднанні з іншими терапіями вона може бути надзвичайно потужною і стимулювати організм...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/u-sviti-dedali-populiarnishoiu-staie-knyhoterapiia/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. У Таллінні фотовиставкою та літературно-музичним вечором вшанували пам'ять Олени Пчілки. – Інф.

У Будинку вчителя у Таллінні відбулася фотовиставка та літературно-музичний вечір, присвячені 176-річчю з дня народження Олени Пчілки, видатної української письменниці, етнографки, фольклористки, громадської діячки та матері Лесі Українки. Про це у Фейсбучі повідомило посольство України в Естонії. Фотовиставка «Цвіт Косачів-Драгоманових» – авторський проєкт Тетяни Ціхоцької, мисткині й громадської діячки з Волині. Візуальною окрасою вечора стала презентація волинських строїв, проведена Тетяною Івушкіною, засновницею Українського музею в Кохтла-Ярве, у співпраці з Tekstiili töötuba Nataliia Yankovska Minonen, яка надала манекени. До глядачів звернулася голова правління Союзу українок Естонії – Ukrainian Women's Association of Estonia Віра Пахольчак і перший секретар посольства України в Естонії та Інна Бібик, яка наголосила на важливості збереження культурної пам'яті та єдності української громади. Окремим важливим акцентом події стала участь у благодійному проєкті «Для Неї», спрямованому на підтримку жінок-захисниць на фронті. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4007682-u-tallinni-fotovistavkou-ta-literaturnomuzicnim-vecorom-vsanuvali-pamat-oleni-pcilki.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 черв. В Анкарі стартує новий міжнародний проєкт для культурного обміну. – Інф.

Цього літа Українська спілка в Анкарі (Туреччина) спільно з Life Path Association запускають міжнародний проєкт «Подорож у два боки». Про це спілка повідомила на своїй фейсбук-сторінці. Проєкт, що проходить за підтримки Європейського Союзу, запрошує всіх охочих на відкриття, яке відбудеться 25 червня у Ботанік парку (Atakule). Учасники зустрічі матимуть нагоду: познайомитись із волонтерами з Іспанії, Португалії, України та Туреччини, а також дізнатися про заплановані заходи; долучитись до

міжнародної культурної взаємодії. Проєкт «Подорож у два боки» реалізується протягом усього літа в Українській спільноті в Анкарі та є чудовою нагодою для всіх, хто прагне нових знайомств і культурного збагачення. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4007617-v-ankari-startue-novij-miznarodnij-proekt-dla-kulturnogo-obminu.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 24 черв. Визнання навіть серед ворогів: окупанти відкрили проти Жадана кримінальну справу. – Думан В.; Вечірній Київ. – 2025. – 24 черв. Окупанти оголосили в розшук українського письменника Сергія Жадана. – Божок С.; NV. – 2025. – 24 черв. «Люблю свою роботу». Російські окупанти відкрили кримінальну справу проти Сергія Жадана. – Інф.; Фокус. – 2025. – 24 черв. «Натхненник збройних формувань»: у РФ порушили кримінальну справу проти Сергія Жадана. – Ханас О.

24 червня митець Сергій Жадан на своїй офіційній сторінці в Інстаграмі повідомив, що окупаційна влада, яка незаконно контролює частину Харківської області, відкрила проти нього кримінальну справу і оголосила в розшук. Окупанти погрожують йому довічним ув'язненням за громадянську позицію, вступ до лав ЗСУ, підтримку 13 бригади НГУ «Хартія», волонтерство і концерти на фронті. Сам Сергій Жадан сприйняв цю заяву як форму визнання його заслуг. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/viznannja-navit-sered-vorohiv-okupanti-vidkrili-proti-zhadana-kriminalnu-spravu.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114132/>

<https://nv.ua/ukr/life/znamenitosti/sergiy-zhadan-vismiyav-karnu-spravu-yaku-na-nogo-vidkrili-rosiyski-okupanti-foto-50524586.html>

<https://focus.ua/uk/culture/711509-nathnennik-zbroynih-formuvan-u-rf-porushili-kriminalnu-spravu-proti-sergiya-zhadana>

Випуск підготувала

Рудіч О. А,

завідувачка сектору оперативного інформування

та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 425-23-26

електронна адреса: infocenter@nplu.org

info_nplu@ua.fm